

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	914
Land:	Irak
Kilde:	Landinfo
Titel:	Respons Irak: Situationen for arabiske internt fordrevne sunnimuslimer i Bagdad
Udgivet:	28. juni 2016
Optaget på baggrundsmaterialet:	1. september 2016

Respons

Irak: Situasjonen for arabiske internt fordrevne sunnimuslimer i Bagdad

- Mulighet for å søke tilflukt i Bagdad
- Hvordan er sikkerhetssituasjonen for internt fordrevne sunnimuslimer i Bagdad?
- Hvilke reaksjoner kan de bli utsatt for?
- Er internt fordrevne fra ISIL-kontrollerte områder mer utsatte enn andre?
- Er spesielle grupper utsatt?
- Bevegelsesfrihet
- Situasjonen for enslige kvinner
- Boforhold

Mulighet for å søke tilflukt i Bagdad

På grunn av den store tilstrømmingen av internt fordrevne fra Anbar, innførte lokale myndigheter i Bagdad et krav om sponsor for å få adgang til byen. Foruten motivet om å redusere antall nye internt fordrevne, skulle sponsorkravet også bidra til økt sikkerhet i Bagdad. Implementeringen av ordningen har variert i noen grad siden den ble innført, hovedsakelig avhengig av den gjeldende sikkerhetssituasjonen. Da Ramadi ble inntatt av ISIL i april 2015, økte strømmen av internt fordrevne til Bagdad med 120 000 på en måned (IOM 2015). Dette førte til strengere praktisering av sponsorkravet. Siden ble det periodevis praktisert mindre rigid. Siden februar 2016 har det imidlertid, ifølge UNHCR, vært svært vanskelig for internt fordrevne å komme inn i Bagdad, uavhengig av om man hadde en sponsor eller ikke (UNHCR 2016, s. 12). I dag er det nær umulig for internt fordrevne sunnimuslimske arabere å komme inn i byen¹. De rundt 85 000 som nylig har flyktet fra Falluja, har blitt innkvartert i leire andre steder i Anbar provins (UN News Service 2016).

¹ Ifølge IOM (2016) har 1866 personer kommet til Bagdad som internt fordrevne siden mars 2016. Det fremkommer ikke hvilken etnisk og religiøs tilknytning disse har.

Sponsorordningen er redegjort for i en egen respons (Landinfo 2015). Responsen skal oppdateres i løpet av sommeren 2016.

Situasjonen for arabiske internt fordrevne sunnimuslimer i Bagdad

Trusselbildet i Bagdad er variert. Selvmordsbombere, veibomber og bilbomber rammer både sunnier og sjiaer. Den type vold som rammer sunnier spesielt, er bortføringer og kidnappinger utført av militsmedlemmer og kriminelle aktører (Higel 2016, s. 12). Voldshandlingene skjer både i utkanten av byen og i sentrum.

Situasjonen for sunnimuslimske arabere har ifølge UNHCR (2016) forverret seg i Bagdad siden 2014. De har i økende grad blitt utsatt for drapstrusler, bortføringer, forvisning og utenomrettslige henrettelser (Morris 2015; UNHCR 2016, s. 9-10; Redvers 2015). ISILs erobringer og voldelige angrep mot ideologiske motstandere og grupper med en annen religiøs tilhørighet enn den som er akseptert av gruppen selv, har ført til sektersk motiverte hevngangrep mot sunnimuslimer begått av sjiamuslimske militser som inngår i Folkemobiliseringsstyrkene (Hashd al-Shabi/Popular Mobilization Forces/Popular Mobilization Units), som ble opprettet sommeren 2014 for å bistå regjeringshæren i kampen mot ISIL.

De sunnimuslimske internt fordrevne er generelt sett enda mer sårbare enn de fastboende og i større grad utsatt for negativ oppmerksomhet i Bagdad. Lederen for Iraqi Health Organization, som Landinfo og Lifos møtte i Amman i 2016, uttalte på bakgrunn av organisasjonens erfaringer i tilknytning til hjelpearbeid med internt fordrevne i Bagdad, at internt fordrevne føler seg stigmatisert i sjiadominerte lokalsamfunn i Bagdad. De hevder de blir sett på som ISIL-tilhengere og -medhjelpere.

Det finnes ingen offentlig tilgjengelig informasjon om antall drepte internt fordrevne i Bagdad. En må anta at mediene i betydelig grad underrapporterer overgrep begått av sikkerhetsstyrkene og militser tilhørende Folkemobiliseringsstyrkene i Bagdad. Human Rights Watch (HRW 2016) skriver i sin årsrapport om Irak for 2015 at journalister blir truet til taushet i Bagdad og andre regjeringskontrollerte byer. Den irakiske sikkerhetsstyrken skal i august 2015 ha gitt mediene en instruks om å avstå fra å rapportere fra demonstrasjonene som over lang tid har pågått i Bagdad og andre byer, spesielt i Sør (HRW 2016). Mediene som trosset forbudet, ble angrepet av militsmedlemmer i dagene som fulgte. Den 24. august skal Iraqi Observatory for Press Freedoms (hvis egentlige navn er Journalistic Freedoms Observatory), ifølge HRW, ha registrert åtte tilfeller av angrep, bortvisning, trusler og drapsforsøk mot journalister i fire byer, inkludert Bagdad.

Presset mot journalister fra myndighetenes side er ikke noe nytt fenomen i Irak. I et møte Landinfo hadde med journalister i Bagdad høsten 2013, kom det frem at flere av dem hadde mottatt trusler fra myndighetspersoner som følge av sin journalistikk, for eksempel når de rapporterte fra voldsepisoder eller demonstrasjoner. Irak er ansett som et av verdens vanskeligste land å operere i for journalister. Reportasjer som setter regjeringen i et dårlig lys, som for eksempel om manglende sikkerhet for internt fordrevne, kan få konsekvenser for journalistene og deres redaksjoner.

Respons Irak: Situasjonen for arabiske internt fordrevne sunnimuslimer i Bagdad

Hvilke reaksjoner blir internt fordrevne utsatt for?

Internt fordrevne sunnimuslimske arabere har blitt utsatt for drap, bortføring og andre voldshendelser (Morris 2015; Yacoub & Schemm 2015; Higel 2016). I tillegg er de utsatt for trakassering der de holder til i uformelle leire og andre midlertidige bosettinger i moskeer eller på gatene. FNs kontor for koordinering av humanitære forhold (OCHA) skal ha rapportert om at internt fordrevne risikerer utkastelse fra sine midlertidige bosteder på grunn av naboers frykt for at det er ISIL-infiltratører blant dem (Yacoub & Schemm 2015).

Mange blir mistenkeliggjort etter bombeangrep i nærområdet og jages bort av lokale beboere som ikke lenger ønsker dem velkommen (leder for Iraqi Health Aid Organization, møte Amman 2016; Morris 2015).

Lederen for Iraqi Health Aid Organization fortalte Landinfo og Lifos (møte i Amman 2016) at lokale beboere kaster stein på og bruker skjellsord mot internt fordrevne som bor under broer. NGO-lederen mente at dette skjer fordi lokalbefolkningen i Bagdad har stereotype holdninger til folk fra Anbar, Mosul og Salah al-Din. Folk fra Anbar og Mosul blir ansett som ISIL-tilhengere, mens de fra Salah al-Din er merket som 'Saddamister'.

Ifølge UNHCR i Bagdad (møte med Lifos mars 2016) forekommer det at internt fordrevne blir mistenkeliggjort på bakgrunn av slektningers kriminelle handlinger i andre provinser. For eksempel ble medlemmer av to stammer fra henholdsvis Baquba og Tal Afar mistenkt for terrorhandling på grunn av kriminelle handlinger utført av deres klanledere.

Ifølge en stammeleder fra Albu Nimr, som Landinfo og Lifos møtte i Amman i mars 2016, skal lokale myndigheter i Bagdad ha vedtatt at internt fordrevne ikke lenger skal ha rett til å kjøpe landeiendom i Bagdad. Dette, hevdet han, er ren diskriminering mot sunniarabere. Iranere, som er sjiamuslimer, har derimot denne rettigheten. Landinfo har ikke funnet andre rapporteringer om dette, og kan derfor ikke bekrefte opplysningen.

Er internt fordrevne fra ISIL-kontrollerte områder mer utsatt enn andre?

De fleste internt fordrevne i Bagdad kommer fra områder som ble tatt over av ISIL. Beboerne i Bagdad, spesielt de sjiamuslimske, har siden den første strømmen av internt fordrevne fra Anbar begynte å komme, vært skeptiske og mistenksomme overfor dem.

Mistroen later til å være størst mot de internt fordrevne fra Anbar, fordi denne provinsen, med en homogen sunnimuslimsk befolkning, blir sett på som et arnested for sunniopprøret mot det nye regimet. Helt siden 2003 har motstanden mot det nye regimet vært sterk i denne provinsen.

Folk i Bagdad, hvorav majoriteten er sjiamuslimer, ser generelt på anbarere som ISIL-lojale og frykter for ISIL-infiltratører blant de internt fordrevne (Morris 2015). Folks skepsis og mistenksomhet blir styrket som følge av de hyppige bombeangrepene som inntreffer i Bagdad (Morris 2015; Yacoub & Schemm 2015). Et byrådsmedlem i Bagdad uttrykte sin skepsis til de internt fordrevne på denne måten i samtale med The Associated Press (Yacoub & Schemm 2015):

We cannot deny the fact that there is a link between the recent attacks in Baghdad and the entry of displaced families from Anbar, which has been used by the terrorists to send large amounts of explosives and Daesh members into Baghdad.

I tillegg til at anbarere er dårlig ansett i Bagdad på grunn av antatt ISIL-lojalitet, kan antallet anbarere være en annen grunn til at de later til å være spesielt utsatt. Av de 535 000 internt fordrevne i hovedstaden, er omlag 373 000 fra Anbar (71 prosent) (IOM 2016).

Det er imidlertid liten grunn til å anta at sunnimuslimske internt fordrevne arabere fra Mosul blir møtt med mindre skepsis enn dem fra Anbar. Rundt ni prosent av de internt fordrevne i Bagdad er fra Ninewa provins, men mange av dem tilhører andre etniske og religiøse minoriteter enn sunnimuslimske arabere. Den nest største gruppen er fra Salah al-Din provins (ti prosent), hvorav de fleste høyst sannsynlig er sunnimuslimske arabere. Sunnimuslimer fra områder som ISIL har, eller har hatt et fotfeste i, er generelt sett gjenstand for mistenksomhet blant sjiaer i Bagdad, og vil kunne bli utsatt for trakassering og voldshendelser.

Trakassering og frykt for arrestasjon og andre represalier fra myndighetene har gjort at flere internt fordrevne fra Anbar har unnlatt å registrere seg i Bagdad, selv om de da går glipp av bistand de rettmessig har krav på (IRIN 2014).

Refugees International rapporterer også at internt fordrevne fra Anbar føler seg spesielt utsatt i Bagdad (Grisgraber 2015). Den amerikanskbaserte organisasjonen hevder, på bakgrunn av et feltbesøk blant internt fordrevne bl.a. i Bagdad i august 2015, at de fra Anbar frykter for sin egen sikkerhet, og at de rutinemessig blir mistenkt for å være ISIL-lojale. Frykten hindrer dem i å søke jobb, gå på skole og å oppsøke helsetjenester de har krav på.

På tross av fokuset på internflyktningene fra Anbar, kan vi ikke trekke en konklusjon om at de som enkeltindivider er mer utsatt enn andre sunnimuslimske arabere som kommer fra områder der støtten til ISIL eller Ba'th-partiet er eller har vært sterk.

Er det spesielle grupper som er utsatt?

Hvordan de enkelte stammene i områdene internflyktningene kommer fra har stilt seg til ISIL, kan ha følger for hvordan medlemmene deres blir behandlet som internflyktninger i Bagdad.

Ifølge lederen for Iraqi Health Aid Organization blir internt fordrevne forskjellsbehandlet av både myndighetene og deres 'hjelpere' på bakgrunn av opprinnelsessted og stammetilhørighet. Disse to faktorene kan gi indikasjoner på om vedkommende er assosiert med ISIL eller Saddam Hussein og Ba'th regimet, eller motsatt. Enkelte klaner er beryktet for sin tilknytning til opprørsaktivitet, og disse vil kunne være mer utsatt for trakassering og vold enn andre. Noen klaner og befolkningen i noen byer er kjent for å ha kjempet mot ISIL.

Lederen for Iraqi Health Aid Organization hevdet at barn av internt fordrevne nå har begynt å assosiere seg med enkelte favoriserte klaner ved å si: «Jeg tilhører xx-klanen». Albu Fahd-klanen, som er en del av Dulaim-stammen, ble spesielt nevnt som en av de klanene det var populært for barna å si at de tilhørte. Albu Fahd er kjent for å ha kjempet mot ISIL i Anbar.

Samme kilde hevdet også at myndighetene forskjellsbehandler flyktninger fra byer og landsbyer som er gjenerobret i andre provinser, alt ettersom disse stedene er kjent for å ha mange ISIL-lojale innbyggere eller ikke. Dette kan bety at klaner fra steder, som for eksempel Al Alem i Diyala, man vet har kjempet hardt mot ISIL, ikke er like utsatt som klaner som kommer fra typiske opprørsområder, som for eksempel Kayshifa i Salah al Din.

Det er imidlertid ikke slik at stammer og klaner som i årevis har kjempet mot Al Qaida i Irak, og senere ISIL, unngår målrettet vold i Bagdad. I april 2015 ble en familie fra Albu Nimr-stammen, som gjennom mange år har vært godt kjent for å være anti-ISIL, angrepet og drept i

sitt hjem i det sjiadominerte nabolaget al-Shurta, i henhold til en av stammens ledere, som Landinfo møtte i Amman i mars 2016. Denne hendelsen er også omtalt i The Washington Post (Morris 2015).² Der fremkommer det at gjerningsmennene, angivelig fra en av militsene tilknyttet Folkemobiliseringsstyrken, plyndret huset og bortførte og drepte flere av familiemedlemmene. Denne hendelsen ga medlemmer fra Albu Nimer-stammen en klar beskjed om at de ikke var velkomne i dette sjiadominerte distriktet i Bagdad. Tre hundre stammemedlemmer skal ha flyktet fra Bagdad etter dette (Morris 2015).³

Bevegelsesfrihet

Internt fordrevne har i prinsippet stort sett bevegelsesfrihet i Bagdad. Det finnes noen unntak i enkelte leire og for dem som har søkt tilflukt i moskeer (Iraqi Health Aid Organization, møte 2016). I moskeene blir de bedt om å levere fra seg ID-kortene sine, hvilket gjør det vanskelig å bevege seg rundt i en by der ID-kort er påkrevet ved passering gjennom de mange sjekkpunktene (Morris 2015). Det er imamene som samler inn ID-kortene, og dette gjøres etter oppfordring fra politiet, som hevder dette er til det beste for de internt fordrevnes egen sikkerhet (Morris 2015).

Ifølge UNHCR i Bagdad (e-post 2016) skal internt fordrevne ha støtt på problemer ved sjekkpunktene der de har blitt utsatt for forhør av soldater og politi.

Dette fremkommer også i en rapport fra Refugees International (Grisgraber 2015, s. 7) hvor det står at flere av de internt fordrevne som bor i leire, ikke tør å bevege seg ut av leiren i frykt for å bli angrepet av personer som anser dem som ISIL-tilhengere. Dette hindrer mange både i å søke jobb og i å benytte seg av skole- og helsetjenester (Lafta et al. 2016).

OCHA nevner i en månedsrapport fra april 2015 at flere internt fordrevne selv hevder å ha begrenset bevegelsesfrihet i byen. De hevder at de ved sjekkpunktene og i lokalmiljøet der de ønsker å bosette seg, blir avkrevet flere bevis på at de har en sponsor. Disse kravene skal ha fått noen av dem til å returnere til relativt trygge områder i Anbar, som al-Khaldiya and Al-Habaniya.

Ut fra disse opplysningene later det til at det ikke er formelle begrensninger på de internt fordrevnes rett til å forflytte seg rundt i byen. Det er snarere selvpåførte restriksjoner som følge av trakassering og frykt for overgrep som gjør at de føler seg forhindret fra å bevege seg fritt rundt i byen.

Situasjonen for internt fordrevne enslige kvinner

Internt fordrevne enslige kvinner har ytterligere utfordringer knyttet til sin tilværelse i Bagdad. Enker har i utgangspunktet rett til å heve enkepensjon i Irak, men ifølge lederen for Iraqi Health Aid Organization (møte, Amman 2016) kvier mange av disse seg for å søke om dette i frykt for represalier og seksuelle overgrep i møte med de offentlige kontorene. Mange

² Opplysningene i artikkelen fraviker noe fra det stammelederen fortalte Landinfo. Han hevdet dette fant sted i Al Shurta, mens det i artikkelen fremkommer at det var i nabolaget Bayaa. Begge områdene er sjiadominerte.

³ Irakiske myndigheter hjalp rundt 50 000 medlemmer fra Albu Nimer-stammen til å flykte fra Anbar til Bagdad etter at 500 fra denne stammen ble drept av ISIL i 2014 (Sheik fra Albu Nimer-stammen, møte Amman 6. mars 2016). Se også Obagi 2014.

av dem føler seg merket fordi de er sunnier og kommer fra områder overtatt av ISIL. Ifølge samme kilde har de opplevd trakassering fra sjiamuslimer på grunn av antatt ISIL-tilhørighet og Saddam-lojalitet. Dette skjer angivelig spesielt i sjiadominerte områder.

Samme kilde hevdet også at antall tidlig inngåtte ekteskap blant de internt fordrevne, har økt.

Boforhold

Om lag 90 prosent av alle internt fordrevne i Bagdad bor enten i egne boliger eller hos slekt og venner. De resterende bor under det som kalles «kritiske forhold» – enten i uformelle leire på åpne områder i byen (tre prosent), i organiserte leire (to prosent) eller i uferdige bygg, på skoler eller i moskeer (IOM 2016).

Mange av de fordrevne endrer bosted flere ganger, enten på grunn av tvang, som beskrevet over, eller på grunn av økonomiske eller humanitære forhold. Ved kraftige regnskyll om høsten blir mange nødt til å flytte på grunn av flom.

I de kritiske boforholdene er det mangel på sanitære fasiliteter, strøm og vann og inadekvate forhold for matlaging. Trangboddhet en annen faktor. Ifølge lederen for Iraqi Health Aid Organization oppstår det problemer i flere av disse bosetningene. Voldtekt av kvinner skal være et økende problem.

Iraqi Health Aid Organization har bistått mange internt fordrevne som bl.a. har fått midlertidig bosted i moskeer. Disse lever generelt også under vanskelige forhold. Det er ikke tilfeldig hvem som bor i hvilke moskeer. Hver moské tilhører en religiøs autoritet, og de slipper i utgangspunktet kun inn personer de har kjennskap til i form av stedstilhørighet eller personlige kontakter. Det er derfor ikke nødvendigvis de mest trengende som får oppholde seg der. Ifølge lederen for Iraqi Health Aid Organization gir moskeene i Ahdamiya-distriktet husly til internt fordrevne fra Tikrit, på grunn av koblinger til det forhenværende Ba'th-regimet, mens enkelte andre moskeer i andre bydeler kun gir husly til familier fra Anbar. En imam har anledning til å stå som sponsor for flere familier.

I noen moskeer må kvinner og menn leve adskilt, hvilket splitter familiene i to. Noen familier kan få bo sammen i telt utenfor moskeen. Moskeene er gjerne trangbodde (Iraqi Health Aid Organization, møte Amman 2016).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Respons Irak: Situasjonen for arabiske internt fordrevne sunnimuslimer i Bagdad

Referanser

Skriftlige kilder

- Higel, L. (2016, mars). *Iraq's Displacement Crisis: Security and protection*. London: Ceasefire centre for civilian rights & Minority rights group international. Tilgjengelig fra <http://landdatabasen/Midt%C3%B8sten/Irak/Filarkiv/Iraqs%20Displacement%20Crisis%20Security%20and%20protection%20MRGI%202016.pdf> [lastet ned 22. juni 2016]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2016, 27. januar). *Iraq events 2015. World Report*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/iraq>
- IOM, dvs. International Organization for Migration (2015, 26. mai). *Iraq IDP Crisis IOM DTM Ramadi Crisis April to 26 May 2015*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <http://reliefweb.int/map/iraq/iraq-idp-crisis-iom-dtm-ramadi-crisis-april-26-may-2015> [lastet ned 24. juni 2016]
- IOM (2016, mai). *Displacement tracking matrix. DTM round 46, May 2016*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <http://iomiraq.net/dtm-page> [lastet ned 22. juni 2016]
- IRIN (2014, 13. mai). *Anbar IDPs in Baghdad fear for their safety. IRIN*. <http://www.irinnews.org/news/2014/05/13/anbar-idps-baghdad-fear-their-safety> [lastet ned 22. juni 2016]
- Lafta, R. Aflouk, N. A., Dhiaa, S., Lyles, E. & Burnham, G. (2016, 10. juni). *Needs of Internally Displaced Women and Children in Baghdad, Karbala, and Kirkuk, Iraq. PLOS Currents: Disasters*. Tilgjengelig fra <http://currents.plos.org/disasters/article/needs-of-internally-displaced-women-and-children-in-baghdad-karbala-and-kirkuk-iraq/> [lastet ned 20. juni 2016]
- Landinfo (2015, 30. oktober). *Irak: Sponsorordning for internflyktninger som ønsker å bosette seg i Bagdad*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/3242/1/3242_1.pdf [lastet ned 27. juni 2016]
- Morris, L. (2015, 17. mai). *Iraqi Sunnis flee Anbar only to find new dangers in Baghdad. The Washington Post*. Tilgjengelig fra https://www.washingtonpost.com/world/middle-east/iraqi-sunnis-flee-anbar-only-to-find-new-dangers-in-baghdad/2015/05/16/d169a692-f299-11e4-bca5-21b51bbdf93e_story.html [lastet ned 16. juni 2016]
- Obagi, F. (2014, 5. november). *IS kills 500 members of Albu Nimr tribe. Al Monitor*. Tilgjengelig fra <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/11/iraq-tribe-albu-nimr-who-are-they.html#ixzz4CCMCvGVV> [lastet ned 20. juni 2016]
- Redvers, L. (2015, 19. mai). *UN Watchdog blasts Iraq over IDP treatment. IRIN*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/analysis/2015/05/19/un-watchdog-blasts-iraq-over-idp-treatment> [lastet ned 22. juni 2016]
- Grisgraber, D. (2015, 2. november). *Displace in Iraq. Little Aid and few options. Field Report*. Washington DC: Refugees International. Tilgjengelig fra <http://static1.squarespace.com/static/506c8ea1e4b01d9450dd53f5/t/5633c6bfe4b03216fd2ea132/1446233807064/Displaced+in+Iraq%3A+Little+Aid+and+Few+Options%20%20accessed%2023%20Nov%202015> [lastet ned 22. juni 2016]
- UNHCR (2016, mai). *Relevant COI for Assessments on the Availability of an Internal Flight or Relocation Alternative (IFA/IRA) in Baghdad for Sunni Arabs from ISIS-Held Areas*. Baghdad: UNHCR. Tilgjengelig via Refworld <http://www.refworld.org/docid/575537dd4.html> [lastet ned 24. juni 2016]
- UN News Service (2016, 21. juni). *UN agencies warn of alleged rights violations, funding shortfall in embattled Fallujah. UN News Service*. Tilgjengelig fra <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=54279#.V3DtEU9f2Uk> [lastet ned 22. juni 2016]
- Yacoub, S. N. & P. Schemm (2015, 1. mai). *Baghdad officials blame Sunni displaced for wave of bombings. Associated Press*. Tilgjengelig fra <https://www.yahoo.com/news/baghdad-officials-blame-sunni-displaced-wave-bombings-131330463.html> [lastet ned 22. juni 2016]

Respons Irak: Situasjonen for arabiske internt fordrevne sunnimuslimer i Bagdad

Muntlige kilder

- Iraqi Health Aid Organization, Møte i Amman 2016.
- Sheikh fra Albu Nimr-stammen i Anbar, Møte i Amman 6. mars 2016.
- UNHCR Bagdad, Møte med Lifos i Bagdad 2. mars 2016.
- UNHCR Bagdad, E-post 12. mars 2016.

© Landinfo 2016

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.